

Regeringsprogrammet för statsminister Alexander Stubbs regering

24.6.2014

MOT ETT NYTT UPPSVING FÖR FINLAND: TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING

Målet för statsminister Stubbs regering är ett öppet, rättvist och djärvt Finland. Regeringens program baserar sig på statsminister Katainens program, på det strukturpolitiska programmet och på riktlinjerna för genomförandet av det strukturpolitiska programmet och för anpassningen av den offentliga ekonomin. Regeringsprogrammet för Jyrki Katainens regering för valperioden 2011–2015 och målen enligt det regeringsprogrammet gäller fortfarande. Till regeringens fokusområden hör att minska fattigdom, ojämlikhet och utslagning, att stabilisera den offentliga ekonomin och att stärka en hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättningen och konkurrenskraften. Regeringen fullföljer målsättningarna enligt regeringsprogrammet, liksom de mål som ställts upp och de beslut som fattats senare under den innevarande valperioden. Genom att värna om kontinuiteten och förutsägbarheten i beslutsfattandet vill regeringen stärka de finländska hushållens och företagens förtroende.

En stark offentlig ekonomi är en förutsättning för hållbar välfärd. För att hållbarhetsgapet i den offentliga ekonomin ska kunna minskas krävs det strukturella reformer, åtgärder som stärker tillväxten och förutsättningarna för sysselsättning samt anpassning av statsfinanserna. Enligt tidigare överenskommelse säkerställs det genom eventuella ytterligare beslut vid budgetförhandlingarna sommaren 2014 att det strukturpolitiska programmet genomförs på det sätt man kom överens om i augusti 2013. Det strukturpolitiska program man enades om i augusti 2013 samt planen för de offentliga finanserna 2015–2018, liksom de beslut om genomförande där dessa preciseras, ges företräde i förvaltningsområdenas verksamhet under återstoden av valperioden.

DEN OFFENTLIGA EKONOMIN SKA BLI HÅLLBAR OCH SKULDKVOTEN SKA MINSKA

Regeringen fattar beslut om åtgärder som på lång sikt ska minska hållbarhetsgapet i den offentliga ekonomin. Detta förutsätter att det strukturpolitiska programmet genomförs effektivt och utan dröjsmål. Regeringen har som mål att få till stånd en minskning av förhållandet mellan skuldsättningen inom statsfinanserna och totalproduktionen samt att Finlands kreditvärdighet ska hållas på den nuvarande nivån. Enligt bedömningar kommer de anpassningsåtgärder som ingår i planen för de offentliga finanserna 2015–2018 att tillsammans med åtgärderna enligt detta regeringsprogram vara tillräckliga för att förhållandet mellan skuldsättningen inom statsfinanserna och totalproduktionen ska börja minska.

Regeringen utarbetar budgetpropositionen för år 2015 så att den överensstämmer med den anslagsram som godkändes i planen för de offentliga finanserna. Regeringen följer ramreglerna i regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering. Regeringens riktlinjer följs under valperioden i enlighet med rambeslutet. Med hjälp av utgiftsregeln garanteras en utgiftspolitik inom statsfinanserna som är ansvarsfull och långsiktig och som främjar ekonomisk stabilitet.

Av eventuella inkomster från försäljningen av aktier får enligt ramreglerna högst 150 miljoner euro av den del som överstiger 400 miljoner euro per år användas oberoende av ramarna för sådana engångsinvesteringar i infrastruktur och kunnande som stöder hållbar tillväxt. I fråga om den försäljning av egendom till ett värde av 1,9 miljarder euro och den fördelning av inkomsterna från försäljningen som man kom överens om vid förhandlingarna om anslagsramarna föreslås inga ändringar.

Man har avtalat om att hälften av det beräknade underskottet i den kommunala ekonomin 2017 ska täckas genom att kommunernas uppgifter och förpliktelser minskas medan hälften ska täckas genom

kommunernas egna åtgärder. Regeringen lämnar under höstsessionen 2014 till riksdagen de propositioner som behövs när det gäller att minska kommunernas uppgifter och förpliktelser. I budgetramen för den kommunala ekonomin kommer finansieringen av den kommunala ekonomin och kommunernas uppgifter och förpliktelser från och med 2015 att sammanjämkas så, att saldot för den kommunala ekonomin är i balans på medellång sikt. Regeringen avhåller sig från att ge kommunerna nya uppgifter och förpliktelser som ökar kommunernas utgifter utan att samtidigt besluta om att gallra i uppgifter och förpliktelser av motsvarande storlek eller om finansiering av de nya uppgifterna och förpliktelserna till fullt belopp. Denna princip tillämpas på projekt som är nya i förhållande till rambeslutet våren 2013. Beredningen av socialvårdslagen och en lag om småbarnspedagogik fortsätter som planerat.

Regeringen förbinder sig att följa den linje som statsminister Katainens regering har fastställt tillsammans med oppositionspartierna enligt vilken finländarnas centrala välfärdstjänster tryggas genom en genomgripande social- och hälsovårdsreform. Genom nationell styrning och styrning av social- och hälsovårdsområdena kommer det att säkerställas att reformens mål att minska hållbarhetsgapet nås. Den parlamentariska utredningen av reformen av finansieringen av social- och hälsovården fortsätter.

Syftet med de strukturpolitiska åtgärderna är att förlänga arbetskarriärerna med ett halvår i början och ett och ett halvt år i slutet. Regeringen har förbundit sig att främja reformen av pensionsystemet i enlighet med arbetskarriärvtalet utifrån det förslag som arbetsmarknadens centralorganisationer har förhandlat fram. Regeringen konstaterar att arbetsmarknadens centralorganisationer har åtagit sig att nå en sådan förhandlingslösning i fråga om pensionsreformen som minskar hållbarhetsgapet i den offentliga ekonomin med drygt 1 procentenhet och höjer den genomsnittliga pensioneringsåldern till åtminstone 62,4 år före utgången av 2025. Förhandlingslösningen ska vara klar senast hösten 2014. Målet är att samtliga regeringspropositioner som anknyter till pensionsreformen ska lämnas till riksdagen genast efter riksdagsvalet våren 2015 och att reformen ska träda i kraft senast vid ingången av 2017.

Arbetslivet ska förändras och utvecklas i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna. I den nuvarande situationen behövs en samordning av finanspolitiken och arbetsmarknadspolitikerna. Regeringen ger arbetsmarknadsparterna förhandlingsro i fråga om de beslut som gäller det strukturpolitiska programmet, i enlighet med den överenskomna målsatta tidtabellen och de avtal som regeringen ingått med arbetsmarknadsorganisationerna.

TILLVÄXT, FÖRETAGSAMHET, ARBETSTILLFÄLLEN OCH VÄLFÄRD FÖR FINLÄNDARNA

Tillkomsten av nya arbetsplatser i stället för dem som försvunnit i samband med omvälvningarna i näringsstrukturen förutsätter att näringsstrukturen reformeras och att det satsas på kunnandet. Regeringen försöker systematiskt hitta nya sätt att förbättra Finlands konkurrenskraft, stärka exportindustrins villkor, öka köpkraften och den inhemska efterfrågan, eliminera hindren för företagsverksamhet, främja sysselsättningen och stödja utbildning av hög kvalitet. Det beslutsfattande som stöder konkurrenskraften ska vara planmässigt, förutseende och långsiktigt.

I syfte att förbättra den inhemska efterfrågan, köpkraften, sysselsättningen och konjunkturläget görs justeringar som motsvarar inflationen i de tre lägsta inkomstklasserna i beskattningen av förvärvsinkomster 2015 och frysningen flyttas fram till 2016. Syftet med ändringen är att säkerställa att beskattningen inte skärps för pensionstagare och löntagare med små och medelstora inkomster 2015. Ändringen bereds före budgetförhandlingarna så att de höjningar av grundavdraget och arbetsinkomstavdraget som man enats om i rambeslutet beaktas. För att stödja barnfamiljer med små inkomster bereds dessutom

ändringar av skatteavdragssystemet före budgetförhandlingarna. Kostnadseffekterna av dessa ändringar uppgår till 70 miljoner euro på årsnivå. När skatteändringarna bereds ser man till att konsekvenserna för inkomstfördelningen är rättvisa. Möjligheten för företag att dra av 50 % av representationsutgifterna återinförs vid ingången av 2015.

Den största potentialen att skapa nya arbetsplatser och främja ekonomisk tillväxt finns hos de små och medelstora företagen. Regeringen sammanställer ett förslag som siktar på nästa valperiod och som kartlägger förutsättningarna för företagsverksamhet och företags tillväxt samt utreder behandlingen av olika företagsformer. I detta arbete utnyttjas tidigare rapporter och de riktlinjer för industripolitiken som drogs upp i våras. Som ett led i arbetet utreds med det snaraste de mest effektiva sätten att underlätta generationsväxlingar med tanke på tillväxten och sysselsättningen. Detta gäller bl.a. jord- och skogsbruksföretag.

Flaskhalsarna inom företagsfinansieringen undanröjs i syfte att trygga tillgången på finansiering framför allt för små och medelstora företag. Finnveras möjligheter att finansiera tillväxten och medelstora företags internationalisering utvidgas. Det beslut genom vilket statsrådet förbundit sig att ersätta Finnveras kredit- och borgensförluster ändras så att det också utanför stödområdena blir möjligt att finansiera större företag än vad som är möjligt enligt EU:s definition av små och medelstora företag. Regeringen bereder sig inte bara på att införa nya finansieringsalternativ utan också på att säkerställa att tillväxtfonderna är tillräckligt stora. Under EU:s kommande strukturfondsperiod läggs särskilt fokus på projekt som gäller små och medelstora företag.

Regeringen förbättrar utnyttjandet av externa ekonomiska relationer och nätverket Team Finland vid främjandet av ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt vid stödjandet av internationaliseringen i små och medelstora företag. Resurserna koncentreras särskilt till de länder och områden vars ekonomiska betydelse ökar. I all verksamhet betonar Finland företagsansvar.

När det gäller moderniseringen av industrin hör bioekonomi, cleantech och digital affärsverksamhet till regeringens fokusområden. Dessa områden främjas i enlighet med separata principbeslut. Regeringen förbinder sig att i sina beslut under resten av valperioden undvika att öka industrins kostnader och regleringsbörda. Inga ändringar görs i företagsbeskattningen. Statens kraftverksskatt (den s.k. Windfall-skatten) införs inte. Möjligheterna att ersätta skatteintäkterna med en alternativ miljö- eller konsumtions-skatt utreds. Under hösten 2014 utreder finansministeriet en övergång till en avgiftsbaserad mervärdesskatt i små företag.

Med tanke på näringslivets konkurrenskraft granskas i synnerhet de kostnader som energin och logistiken medför. Regeringen inleder ett utvecklingsprojekt för energitekniken. Vid samproduktionen av el och värme samt vid separat produktion av värme försöker man finna lösningar som säkerställer de inhemska bränslenas, flisens och torvens, konkurrenskraft i förhållande till stenkolk.

När det gäller EU:s energi- och klimatpaket för 2030 är Finland berett att godkänna målet att minska utsläppen med 40 %, förutsatt att anpassningsbördan fördelas på ett rättvist sätt mellan medlemsstaterna. Finland bygger ett koldioxidsnålt samhälle med hjälp av den nationella energi- och klimatstrategin, energi- och klimatfärdplanen 2050 samt den klimatlag som ska godkännas under regeringsperioden. Finland fäster särskild vikt vid tryggheten av energianvändningen av biomassa och vid utvecklandet av den.

Utgående från det parlamentariska arbetet gör regeringen en omfattande utredning av utvecklandet av olika policyalternativ för energisektorn. Fokus ligger på förnybar energi och främjandet av en decentraliserad energiproduktion. Målet med utredningsarbetet är att med beaktande av klimatmålen förbättra Finlands konkurrenskraft och öka energisjälvförsörjningen. Regeringen har förbundit sig till målen för Katainens regering att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden.

Regeringen kommer att inleda ett lagstiftningsprojekt genom vilket penninginsamlingar ska befrias från tillståndsförfaranden av nuvarande slag och tillvägagångssättet fås att motsvara dagens förhållanden.

FLER BOSTÄDER, SPÅRVÄGAR OCH LEDER

Utöver det tillväxt- och sysselsättningspaket som man enades om under ramförhandlingarna inleder regeringen ett åtgärdsprogram för bostads- och infrastrukturbyggande. Utnyttjandet av de instrument som står till bostadsfondens förfogande effektiviseras. Bevilningsfullmakten för startbidraget för ombyggnader för 2014 höjs från 100 miljoner euro till 140 miljoner euro. Kopplingen mellan produktionen av bostadsrättsbostäder och s.k. normala hyresbostäder slopas i intentionsavtalen för markanvändning, boende och trafik. Villkoren inom BSP-systemet utvecklas så att de blir attraktivare. Beslut om detaljerna i villkoren fattas före budgetförhandlingarna. I huvudstadsregionen införs ett understöd för ändring av användningssyftet som syftar till att främja ombyggnaden av kontors- och industribyggnader till hyresbostäder. Till bostadspolitiken som helhet hör också säkerställandet av en fungerande konkurrens i byggbranschen.

En ny 20-årig räntestödsmodell genomförs med objektspecifika begränsningar utanför lagstiftningen om allmännyttighet. De viktigaste kriterierna för räntestödsmodellen bestäms separat så att lagen kan träda i kraft vid ingången av 2015.

Behovet av att ändra lagstiftningen så att bostadsfonden blir skyldig att på ansökan återkalla ett allmännyttigt samfunds status som allmännyttigt samfund efter att begränsningarna i fråga om användning och överlåtelse har upphört utreds. Detta möjliggör att det kapital som influtit till bostadsbyggföretagen fritt kan användas, dock på villkor att en del av det kapital som frigörs från användningsbegränsningen återplaceras i allmännyttig bostadsproduktion. En regeringsproposition om detta kommer att lämnas till riksdagen under 2014 och lagstiftningen avses träda i kraft vid ingången av 2015.

De stora infrastrukturbyggena i Helsingforsregionen stöds och samtidigt främjas bostadsproduktionen i området. En förutsättning är att kommunerna i Helsingforsregionen förbinder sig att påskynda planläggningen och att utöka tomtutbudet avsevärt. Avtalet ska förhandlas fram med kommunerna i Helsingforsregionen före budgetförhandlingarna. En utredning om finansieringen av Centrumslingan pågår. Utifrån utredningen och avtalet om en utökning av tomtutbudet kommer regeringen att bedöma en eventuell finansinvestering från statens sida i det bolag som bygger banan. Staten är i enlighet med avtalet om tomtutbudet beredd att förbinda sig till att delta i byggandet av västmetron till dess planerade slutpunkt i Stensvik, så att statens andel av projektets kostnader uppgår till högst 240 miljoner euro och ska betalas tidigast från och med 2017.

I fråga om annat infrastrukturbyggande än i Helsingforsregionen kommer regeringen i samband med höstens budgetförhandlingar att inom anslagsramarna fatta beslut som gäller tidigareläggning av trafikprojekt och omfattningen av olika trafikprojekt. Samtidigt kommer regeringen att ta ställning till små sysselsättningsfrämjande och näringspolitiska trafikprojekt som snabbt kan sättas igång och till behoven inom basväghållningen. Staten stöder projektet med en stadsspårväg i Tammerfors som ett led i utvecklandet av trafiksystemet, markanvändningen och tomtpolitiken i området. Staten deltar i projektets planeringskostnader. När planeringen är klar deltar staten i genomförandet av projektet efter att först ha bedömt de åtgärder som Tammerfors stad och kommunerna i Tammerforsregionen har vidtagit för att utöka tomtutbudet och bostadsproduktionen.

Behovet av och förutsättningarna för att grunda ett bostadsbyggnadsbolag som ägs av staten, kommunsektorn och den privata sektorn ska utredas. Avsikten är att det nya bolaget ska vara kommunernas byggherre i projekt där fastigheter som är i dåligt skick (särskilt skolor) renoveras eller ersätts med nya byggnader. Avsikten är att bolaget äger byggobjekten och hyr ut dem till kommunerna genom långvariga avtal.

MÄNNISKORS KOMPETENS OCH TEKNIKENS MÖJLIGHETER SKA UTNYTTJAS FULLT UT

Kompetens är ett centralt element när det gäller att stärka förutsättningarna för ny tillväxt och sysselsättning. Genom utbildningspolitiska åtgärder, utbildning i arbetslivet och åtgärder som främjar välbefinnandet i arbetet vill regeringen också inverka på arbetskarriärernas längd. Regeringen stärker åtgärderna för att utveckla kvaliteten på den grundläggande utbildningen med syfte att hejda den nedgång i inlärningsresultaten som har noterats i undersökningar. Språkbadsundervisningen utvidgas i hela Finland. Finansieringen av dessa åtgärder kommer att bedömas vid budgetförhandlingarna. Reformen gällande en förlängning av läroplikten genomförs i överensstämmelse med det som man kom överens om i strukturförhandlingarna, i riktlinjerna för dess genomförande och i rambeslutet våren 2014, och på ett sådant sätt att kostnadseffekten på den offentliga ekonomin inte överskrider det maximibelopp som man har kommit överens om tidigare. Timfördelningen i gymnasiet ses över. Finansieringen av och strukturen för yrkesutbildning och allmänbildande utbildning på andra stadiet läggs om före 2017.

Regeringen stärker som avtalat möjligheterna för universitetens egen medelanskaffning och strävar efter att säkerställa möjligheterna att utveckla forskningens kvalitet också genom ändringar i finansieringssystemet. Under budgetförhandlingarna kommer regeringen att besluta om ett tillägg av engångsnatur till universitetens basfinansiering inom ramen för den odelade reserven för 2015. Regeringen kommer att inleda diskussioner om att sälja de universitetsfastigheter som Senatfastigheter är delägare i till universitetet eller till andra eventuella köpare 2015.

Digitaliseringen är ett avgörande tillfälle för Finland att öka produktiviteten, och det måste utnyttjas fullt ut. Den industriella omvälvning som digitaliseringen innebär kräver ökad kompetens när det gäller telekommunikationsinfrastruktur och framtida digitala tjänster. För undervisningens och lärandets del kommer regeringen starkt att främja den digitala omvälvningen bland annat genom att utveckla och införa molntjänster för utbildningen.

Om man målmedvetet går in för att öppna de offentliga datalagren främjar detta också öppen vetenskap och utgör grogrund för uppkomsten av ett nytt slags entreprenörskap och serviceinnovationer. Vi ska åstadkomma en fungerande nationell lösning för elektronisk autentisering. Regeringen fortsätter målmedvetet att genomföra cyberstrategin. Målet är att Finland ska vara en global föregångare inom beredskapen för cyberhot och hanteringen av störningar i samband med sådana.

Finland ska utvecklas till ett internationellt datakommunikationsnav. Som en fortsättning på beslutet om havskabeln i Östersjön arbetar regeringen aktivt för byggandet av en arktisk havskabel i Nordostpassagen. Vi ska aktivt försöka locka datorhallsinvesteringar till Finland. De ska framöver bilda ett kompetensekosystem som sträcker sig från planering av datorhallar till användning och underhåll av dem.

ARBETSLIVET OCH VÄLFÄRDEN SKA FÖRBÄTTRAS

Regeringen fortsätter sitt arbete för att minska fattigdom, utslagning och ojämlikhet. För att det ska bli mer lönsamt att arbeta och för att höja sysselsättningsgraden kommer regeringen att förbättra samordningen av arbete och social trygghet. Inom lagstiftningsarbetet och beslutsfattandet kommer regeringen att fästa vikt vid och bedöma familjernas, särskilt barnfamiljernas, ställning.

Regeringen fortsätter sitt målmedvetna arbete för att lindra arbetslösheten bland de arbetslösa som är svåra att placera. Förutsättningarna för unga, partiellt arbetslösa och personer med funktionsnedsättning som riskerar att bli utslagna ska förbättras. Den aktiverande sociala tryggheten ska utvecklas.

Inom de fortsatta åtgärderna när det gäller ungdomsgarantin betonar regeringen en låg tröskel och tjänster som utgår från de ungas behov. Målet är en smidig samordning av tjänsterna och i synnerhet ett effektivt förebyggande arbete mot marginalisering. De unga som har det allra svårast ska stödjas genom effektivare social- och hälsovårdstjänster, familjearbete och rehabiliteringstjänster som riktas till unga.

De åtgärder som man i samband med det strukturpolitiska programmet enades om med målet att begränsa användningen av så kallade nollavtal, garantera deltidsanställdas möjligheter att arbeta fler timmar och åtgärda missförhållanden med för låga löner fortsätter genom en trepartsutredning. När det gäller arbetslagstiftningen och social- och pensionsskyddet förbättras ställningen för uppdragstagare, som utför arbete för någon annans räkning utan att räknas som arbetstagare i förhållande till denne, som avtalat utifrån förslagen från arbetsgruppen för social trygghet för personer som arbetar inom de kreativa branscherna och för andra uppdragstagare. Också småföretagarnas ställning ska förbättras.

Totalreformen av alkohollagen blir inte klar enligt den tidigare planerade tidtabellen under denna regeringsperiod. Utvecklingen av lagstiftningen om förebyggande antidrogarbete fortsätter med målsättningen att ikraftträdandet kan ske 2015.

EU-POLITIKEN OCH UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIKEN

Målet för Finlands utrikespolitik är att stärka internationell stabilitet, säkerhet, fred, rättvisa och hållbar utveckling och att främja rättsstatsprinciper, demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen arbetar för att stärka Finlands internationella ställning och sörja för kontinuitet, förutsägbarhet och konsekvens inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

Finlands säkerhet och välfärd bygger på goda bilaterala relationer till och samarbete med andra stater och internationella aktörer som medlem av Förenta nationerna, Europeiska unionen, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Europarådet samt inom det nordiska samarbetet och som Natopartner. Finland ska påverka utvecklingen inom EU, som håller på att återhämta sig från den ekonomiska krisen, och följa EU-kommissionens arbetsprogram, med fokus på konkurrenskraft som stöder ekonomisk tillväxt, ökande sysselsättning och ett socialt Europa.

Händelserna i Ukraina har inneburit en prövning för det europeiska säkerhetssystemet. Finland understryker det nödvändiga i att följa internationell rätt och stöder försöken att förhandlingsvägen nå en lösning på krisen.

Finland arbetar för ett ambitiöst och rättvist internationellt klimatavtal med målet att begränsa uppvärmningen av klimatet till mindre än två grader. Inom beredningen av FN:s mål för hållbar utveckling och utvecklingspolitiken Post 2015 arbetar Finland, som en del av EU, för lösningar som tryggar en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling.

ILO:s konvention nr 169 ratificeras i höst under förutsättning att regeringen har nått samförstånd om en samedefinition.